

مقایسه درک ریتم شنیداری و استرس والدگری در کودکان دختر و پسر دارای اختلالات یادگیری (دیگته و ریاضی)

مهین ترابی^۱، محسن جدیدی^۲، صادق تقی لو^۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه درک ریتم شنیداری و استرس والدگری در کودکان دختر و پسر مبتلا به اختلال یادگیری (دیگته و ریاضی) بود. بدین منظور نمونه‌ای شامل ۷۵ دختر و ۷۵ پسر به همراه مادرانشان به روش نمونه‌گیری هدفمند از نوع در دسترس انتخاب شدند. جهت گردآوری داده‌ها از آزمون ادراک شنیداری تست وپمن و پرسشنامه استرس والدگری ابدین (۱۹۸۳) استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آزمون تی نمونه‌های مستقل تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد بین ادراک ریتم شنیداری کودکان دختر و پسر مبتلا به اختلال یادگیری تفاوت معناداری وجود دارد، به طوری که کودکان دختر از میانگین بالاتر درک ریتم شنیداری نسبت به کودکان پسر برخوردار بودند. همچنین نتایج نشان داد بین استرس والدگری و مؤلفه‌های آن در مادران کودکان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود دارد به نحوی که مادران دارای کودک دختر مبتلا به اختلال یادگیری از سطوح بالاتر استرس والدگری در همه مؤلفه‌ها نسبت به مادران دارای کودک پسر برخوردار بودند. و به طور کلی یک رابطه دو طرفه بین استرس والدین و مشکلات رفتاری کودک برای مادران و پدران وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: درک ریتم شنیداری، استرس والدگری، اختلال یادگیری

Yaskabood999@gmail.com
jadidi.mohsen@gmail.com
sadeght81@gmail.com

^۱ کارشناسی ارشد، روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی غرب، تهران، ایران
^۲ دانشیار، دانشگاه آزاد اسلامی شهر قدس، تهران، ایران
^۳ استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی آستارا، تهران، ایران

۱. مقدمه

اختلالات یادگیری نشان دهنده طیف وسیعی از مشکلات اولیه در موضوعات علمی و مشکلات ثانویه در دامنه های احساسی و اجتماعی است (دایسون^۱، ۱۹۹۶؛ هایسو^۲، ۲۰۱۸). امروزه اختلالات یادگیری چالش های مهمی برای کودکان، والدین و معلمان است. این اختلالات رشدی عصبی را نمی توان با ناتوانی ذهنی توضیح داد و نه آن را کاملاً وابسته به محیط دانست، بلکه به نظر می رسد به علت تفاوت در عملکرد اساسی مغز باشد (نیکلسون و فوست^۳، ۲۰۱۸). از مهمترین اختلالات یادگیری در کودکان اختلالات دیکته و ریاضی است. ارتباط نوشتاری مستلزم مهارت تأکید کردن یا صحیح نوشتن است. نارسایی در این موارد باعث اختلال اساسی در انتقال پیام و بیان اندیشه می شود به طور کلی نوشتن نخستین نشانه باسوادی است و اهمیت صحیح نوشتن کلمات به اندازه ای است که مردم و حکومت نوشتن کلمات را بارزترین نشانه بی سوادی می داند و اهل فضل و فرهنگ نیز هرگاه مدعی شوند که سطح علم و سواد تنزل یافته در اثبات مدعی خود قبل از هر چیز به غلط های املائی نوشته های فارغ التحصیلان مدارس به استناد می کند (بیرجندی، ۱۳۷۲). شیوع ناتوانی یادگیری ویژه از نوعی نارسایی در ریاضی ۳ تا ۷ درصد و با اختلال در خواندن ۴ تا ۹ درصد است و ناتوانی یادگیری در ریاضی و بعد از خواندن در زندگی روزمره و به ویژه در دوران تحصیل اهمیت اساسی دارد (انجمن روان پزشکی آمریکا، ۲۰۱۳).

تحقیقات نشان داده است که توجه شنیداری برای یادگیری ضروری و پیش نیاز یادگیری درکی است از آنجایی که توانایی توجه به همراه با تمرکز مهارتی است که همه افراد به ویژه دانش آموزان برای یادگیری به آن نیاز دارند این کودکان برای دریافت آموزش مناسب باید قادر باشد که به دستورالعمل ها توجه و بر روی جزئیات تمرکز نماید و یاد بگیرند که تنها معرفی که هدف را انتخاب کرده و از مارک های رقابتی چشم پوشی نماید این رویه توجه شنیداری انتخابی نامیده می شود (گارسیا^۴ و همکاران، ۲۰۰۷).

به طور کلی، استرس والدین به شرایط یا موقعیت هایی اشاره دارد که در آن والدین با خواسته ها و ملزوماتی محیطی روبرو می شوند که از منابع اجتماعی و شخصی که در اختیار دارند فراتر است. در این میان مادران استرس بالاتری را تجربه می کنند که با میزان رضایت آن ها از زندگی و بیماری های جسمانی مرتبط است. فرزندان که از نظر جسمی یا ذهنی ناتوان هستند استرس خاصی را بر والدین، به ویژه مادر، تحمیل می کنند. مهم ترین مسائل و مشکلات این والدین عبارتند از: مشکل پذیرش ناتوانی کودک، خستگی ناشی از پرستاری و مراقبت، مسائل مربوط به اوقات فراغت، مشکلات مالی خانواده و مسائل پزشکی و آموزشی (کوپر^۵).

¹ Dyson, L. L.

² Hsiao, Y. J.

³ Nicolson, R. I., & Fawcett, A. J.

⁴ Garsia

⁵ Cooper

و همکاران، ۲۰۰۹). گرین هارت^۱ ۲۰۱۳ در پژوهشی تفاوت نقاشی خانواده در کودکان را بر اساس فرهنگ بررسی کرد نتایج نشان داد که موقعیت آرایش فضایی اعضای خانواده با توجه به زمینه فرهنگی و درک کودکان از خود و خانواده و اجتماع بر اساس زمینه‌های فرهنگی شکل گرفته است در عمل ملاحظه می‌شود که فراموش کنی در آزمون ترسیم خانواده به‌سادگی و با ولع صورت می‌گیرد نتایج نشان داد این کودکان و ارائه و آشکاری از آسیب روانی را در ترسیم خود نمایان می‌کند. پژوهشگرانی نیز در سال ۲۰۱۳ رابطه بین شاخصه‌های خاص در نقاشی ترسیم خانواده کودکان و مشکلات درونی سازی شده کودکان را مورد تأیید قرار دادند (گلدنر و اسکارف^۲، ۲۰۱۲). در پژوهشی دیگر ترسیم خانواده از سوی کودکان در سه گروه خانواده تک والدی، سنتی و مهاجر مقایسه گردید و مشاهده شد که درصد حذف پدر و مادر در نقاشی کودکان تک والدی بیشتر از کودکان متعلق به گروه‌های سنتی و مهاجر است (روی و فان^۳، ۲۰۱۲). نیس، گرین و بیکر^۴ (۲۰۱۲) در پژوهشی با عنوان استرس والدین و مشکلات رفتاری کودک: یک رابطه دوطرفه در طول زمان نشان داد استرس والدین و مشکلات رفتاری کودک به صورت متقابل با یکدیگر مرتبط هستند نتایج به دست آمده نشان می‌دهد

با توجه به مطالب عنوان شده در می‌یابیم که دانش‌آموزان در درس املاء و ریاضی دارای مشکلات زیادی می‌باشند و از آنجایی که دانش‌آموزان در اکثر فعالیت‌های درسی خود با نوشتن و حساب کردن سروکار دارند این پژوهش در نظر دارد به این پرسش بپردازد که درک ریتم شنیداری و استرس والدگری در اختلالات دیکته و ریاضی در کودکان دختر و پسر دارای اختلال یادگیری چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟

۲. پیشینه تحقیق

نتایج شیخ‌الاسلامی، محمدی و سیداسماعیلی قمی (۱۳۹۵) نشان داد بین میزان استرس والدگری، شادکامی و انعطاف‌پذیری شناختی بین دو گروه از مادران تفاوت معناداری وجود دارد. در مقاله‌ای که رجب‌پور عزیزی (۱۳۸۹) تحت عنوان اختلال یادگیری املا و چگونگی درمان مورد بررسی قرار گرفت به عبارتی این امر به اختلال املا چگونه ایجاد می‌شود و نیز راه‌های درمان چیست مورد بحث قرار گرفته بود پژوهش و بررسی‌ها نشان داد که اختلال نوشتن تحت تأثیر عوامل زیادی از قبیل‌های کنترل حرکت اختلال‌های حافظه بصری اختلال‌های ادراک شنیداری عدم دقت و توجه به ضعف مهارت‌های حرکتی اختلال در ادراک بینایی حروف و کلمات ضعف حافظه بینایی و شنوایی دشواری در انتقال اطلاعات از یک کانال حسی به کانال دیگر و انتزاعی بودن مطالب قرار دارد.

شهرکی پور، کریم زاده، کرامتی (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان بررسی اثر آموزش زندگی خانوادگی در کاهش تنیدگی والدینی مادران دارای کودکان اختلال یادگیری در خواندن و نوشتن نشان دادند به کمک برنامه و

¹. Gernhardt

². Goldner & Scharf

³. Ruel & Fan

⁴ Neece, C. L., Green, S. A., & Baker, B. L

مدل آموزشی زندگی خانوادگی در پژوهش حاضر، می‌توان ویژگی‌های مربوط به والد را که علت افزایش تنیدگی والدینی می‌شوند، تغییر داد. بدین معنا که افزایش مهارت‌های مادران دارای کودکان مبتلا به اختلال یادگیری از طریق محتوای برنامه‌ای برای آشنایی مادر با فنون فرزندپروری از یکسو و با تغییر ادراک مادر از طریق محتوایی جهت آشنایی با اختلال یادگیری و ویژگی‌های آن می‌توان باعث کاهش تنیدگی، افسردگی و انزوای اجتماعی و بهبود احساس صلاحیت و سلامت مادران دارای کودک اختلال یادگیری خواندن و نوشتن شد. تام و همکاران (۲۰۱۷) نشان دادند که اضطراب مادران مرتبط با اضطراب پدران است. یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که اضطراب پدر و مادر، نقش مهمی در ایجاد افسردگی کودکان دارد و صفات روانشناختی مثبت، باعث کاهش تأثیرات پدران بر روی کودک افسردگی می‌شود.

۳. اهداف پژوهش

تعیین تفاوت درک ریتم شنیداری در کودکان دختر و پسر دارای اختلال یادگیری
تعیین تفاوت استرس والدگری مادران کودکان دختر و پسر دارای اختلال یادگیری

۴. فرضیه‌های پژوهش

بین درک ریتم شنیداری کودکان دختر و پسر دارای اختلال یادگیری تفاوت معناداری وجود دارد.
بین شاخصه‌های آزمون P.S.I مادران کودکان دختر و پسر دارای اختلال یادگیری تفاوت معناداری وجود دارد.

۵. سوال تحقیق

درک ریتم شنیداری و استرس والدگری در اختلالات دیکته و ریاضی در کودکان دختر و پسر دارای اختلال یادگیری چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟

۶. روش پژوهش

پژوهش حاضر در زمره‌ی پژوهش‌های علی-مقایسه‌ای بود و جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان ۸ تا ۱۱ ساله مبتلا به اختلال یادگیری (دیکته و ریاضی) مراجعه‌کننده به مراکز اختلالات یادگیری آموزش و پرورش شهرستان شهریار به همراه مادرانشان بود.

آزمون ادراک شنیداری تست وپمن

با توجه به این که این تست برای سنجش تمییز شنیداری و نمره دهی به آن تنظیم شده است هدف فقط تمییز شنیداری توسط کودک می‌باشد و به صورت بیرونی است (به این صورت که درمانگر آن را می‌خواند و کودک باید پاسخ دهد که مشابه‌اند یا نه). این تست در ۴ زمینه که شامل ۱- جایگاه ۲- شیوه ۳- واژه ۴- واگذاری- بیواکی است طرح شده است. از جفت‌های کمینه CVC که در یک مختصه متفاوت هستند استفاده می‌کنیم. در هر بخش ۱۰ جفت کمینه وجود دارد که یکی از این جفت‌های کمینه از ۲ واژه تکراری

تشکیل شده است که مشخص می کند که آیا کودک شانس جواب می دهد یا واقعاً تمییز می دهد. این جفت های کمینه را در هر ۴ قسمت در ترتیب های متفاوتی قرار می دهیم تا کودک به قواعد و ترتیب خاص و یکنواختی دست پیدا نکند. (شاو، ۲۰۰۶).

فرم کوتاه و بلند پرسشنامه استرس والدینی (بین شاخصه های آزمون P.S.I)

این پرسشنامه در پاسخ به نیاز متخصصان بالینی برای تهیه یک مقیاس معتبر به منظور اندازه گیری استرس در روابط والد- فرزند که در یک زمان محدود قابل اجرا باشد، مستقیماً از فرم بلند این مقیاس که توسط آبدین در سال (۱۹۸۳) تهیه شده بود، گرفته شد. فرم کوتاه مقیاس استرس والدین ۳۶ سؤالی است که شامل سؤالاتی است با همان عبارتهایی که مستقیماً در فرم اصلی بلند ۱۰۱ سؤالی وجود دارد (کاوه و همکاران، ۱۳۹۰). این مقیاس به منظور ارزیابی سه زیرمقیاس (آشفتگی والدینی، تعاملات ناکارآمد والد- فرزند ویژگی های کودک مشکل آفرین) و استرس کلی طراحی شده است. شیوه نمره گذاری روی طیف لیکرت

از ۱ تا ۵

متغیر	شاخص گروه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	T	df	Sig
-------	-----------	-------	---------	------------------	---	----	-----

(کاملتاء موافق تا کاملتاء مخالف) انجام می شود. در نمره گذاری این پرسشنامه باید توجه کرد که ترتیب قرار گرفتن سؤالی های زیر مقیاس ها در طول کل مقیاس پخش شده اند و روش نمره گذاری همه سؤالات یکسان نیست (فدایی و همکاران، ۱۳۸۸). پایایی از طریق باز آزمایی روی ۵۳۰ نفر از مادران بافاصله زمانی شش ماه انجام شد. ضریب همسانی درونی برای استرس کلی (۰/۸۴) به دست آمد (کاوه و همکاران، ۱۳۹۰). به منظور پردازش و تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه های تحقیق از نرم افزارهای آماری SPSS 24 استفاده شد.

۷. یافته ها

بر طبق نتایج به دست آمده میانگین ادراک ریتم شنیداری در کودکان دختر ۲۰/۳۱ با انحراف معیار ۴/۸۷۱ و ریتم شنیداری کودکان پسر دارای اختلال یادگیری ۱۶/۰۰ با انحراف معیار ۵/۰۱۳ به دست آمد. بر اساس نتایج به دست آمده درک ریتم شنیداری در دختران بالاتر از پسران می باشد بنابراین تفاوت دارند که در جدول ۱ نتایج نشان داده شده است

جدول 1 آزمون تی مستقل مقایسه درک ریتم شنیداری کودکان دختر و پسر

دوره ۳، شماره ۷، پاییز سال ۹۸

۰,۰۲۱	۱۴۸	۲۲,۴۴۵	۱,۴۵۷	۱۷,۸۷	75	دختر	درک
			۲,۸۷۴	۱۳,۱۵	75	پسر	ریتم شنیداری

در بخش دوم به بررسی تفاوت استرس والدگری در کودکان دختر و پسر مبتلا به اختلال یادگیری پرداخته شد که بر اساس نتایج به دست آمده تفاوت میان همه مولفه‌های استرس والدگری معنادار ($Sig < 0,005$) می‌باشد.

جدول ۲ نتایج آزمون‌های چندمتغیره برای بررسی تفاوت گروه‌ها در ابعاد استرس والدگری

منابع تغییرات	متغیر وابسته	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معنی داری
قلمرو کودک	سازش- پذیری	۸۴۵/۱۲	۱	۸۴۵/۱۲	۱۶/۸۴	۰/۰۰۱
	پذیرندگی	۱۲۴/۵۴	۱	۱۲۴/۵۴	۱۹/۱۳۸	۰/۰۰۶
	فزون طلبی	۸۶/۱۳	۱	۸۶/۱۳	۱۲/۴۷	۰/۰۰۱
	خلق	۴۶۵/۴۴	۱	۴۶۵/۴۴	۲۱/۷۶	۰/۰۰۱
	بی‌توجهی و فزون کشی	۳۲۸/۰۴	۱	۳۲۸/۰۴	۲۸/۶۰	۰/۰۰۵
	تقویت‌گری	۲/۰۹	۱	۲/۰۹	۲۲/۳۷۱	۰/۰۰۳
قلمرو والدین	افسردگی	۲۱/۵۳	۱	۲۱/۵۳	۱۷/۳۵	۰/۰۰۱
	دلبستگی	۷۶۰/۶۲	۱	۷۶۰/۶۲	۶۷/۶۴	۰/۰۰۱
	محدودیت-های نقش	۲۴۳۵/۹۶	۱	۲۴۳۵/۹۶	۳۶۷/۳۸	۰/۰۰۱
	حس‌صلاحیت	۳۲۸/۰۴	۱	۳۲۸/۰۴	۲۸/۶۰	۰/۰۰۵
	انزوای اجتماعی	۲/۴۵	۱	۲/۴۵	۷۸/۲۲	۰/۰۰۳
	روابط با	۵۴/۸۷	۱	۵۴/۸۷	۸/۷۸	۰/۰۰۱

					همسر		
۰/۰۰۱	۹/۱۲	۳۶۵/۲۳	۱	۳۶۵/۲۳	سلامت والد		
۰/۰۰۱	۱۱/۶۷	۸۷۴/۳۵	۱	۸۷۴/۳۵	تنیدگی زندگی		

۸. بحث و نتیجه گیری

با توجه به نتایج تفاوت معناداری بین درک ریتم شنیداری کودکان دختر و پسر داری اختلال یادگیری وجود دارد و به طور کلی کودکان دختر از میانگین بالاتری نسبت به کودکان پسر برخوردارند. یافته‌های این پژوهش با نتایج رجب‌پور عزیز (۱۳۸۹)، راست‌خدیو (۱۳۸۷)، آقار (۱۳۸۶)، روشن بین، پور اعتماد و خوشابی (۱۳۸۶)، عرب عامری (۱۳۸۳)، گرین هارت (۲۰۱۳)، روی و فان (۲۰۱۲) همسو می‌باشد. یافته‌های این پژوهش، یافته‌های راسول و ناچز را تأیید می‌کند. او از پژوهش‌ها و فعالیت‌های علمی خود دریافت که تمیز دیداری و شنیداری به طور معناداری با توانایی خواندن و بخش کردن کلمات همبستگی دارد. راسول ملاحظه کرد که تمیز دیداری نسبت به تمیز شنیداری همبستگی بالاتری با خواندن دارد؛ اما تمیز دیداری و شنیداری با یکدیگر وابسته هستند زیرا هر دو کنش در تشخیص کلمات به کار می‌رود (راسول و ناچز، ۱۹۷۷). نتایج مطالعات هاوس و بیگلر و لوسن (۲۰۰۳)، حاکی از آن است که کودکان با اختلال خواندن در زمینه ادراک دیداری و شنیداری به طور چشمگیری پایین‌تر از کودکان عادی عمل می‌کنند؛ همچنین بر اساس گفته‌ی فکویتي، پاگانونیک، گاتانو، گالی، اومیلتا و گاستون در سال ۲۰۰۳؛ نقص در ادراک دیداری و شنیداری باعث ایجاد مشکل در توجه نارساخوانان می‌شود و این نقص توجه ممکن است پیشرفت در آواشناسی و تشخیص صداها و حروف را که برای یادگیری خواندن ضروری است دچار اختلال کند و باعث مشکل در خواندن شود.

ریتم شنیداری در کودکان برای بالا بردن سطح یادگیری آن‌ها مورد توجه می‌باشد و هرچه کودکان در شنیدن مهارت بیشتری به دست بیاورند می‌توانند اطلاعات ورودی را بهتر و کامل‌تر جذب و تحلیل نمایند و با توجه به یافته‌های پژوهش‌های محققان در این رابطه آموزش و ایجاد مهارت درک ریتم شنیداری در بهبود اختلالات یادگیری مربوط به شنیدن مؤثر می‌باشد و در کنار دیدن می‌تواند فهم و یادگیری کودکان را عمق دهد. در تبیین یافته‌های این پژوهش می‌توان بیان کرد که درک ریتم شنیداری در دختران از پسران بیشتر می‌باشد و این می‌تواند به ویژگی‌های ذاتی دختران مربوط باشد که دختران نکته‌بین‌تر و نکته‌سنج‌تر نسبت به پسران هستند و نسبت به محیط اطراف خود توجه بیشتری دارند. همچنین آموزش دقت و تمرکز شنیداری بر ادراک دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری مؤثر بوده و می‌تواند باعث بهبود عملکرد دانش‌آموزان شود. طبق تحقیقات انجام‌شده در گذشته، اختلالات ادراک شنیداری و دیداری به صورت جدا در نظر گرفته می‌شدند. با این حال اخیراً توافقاتی وجود دارد که اختلال شنیداری و دیداری را به طور کلی تحت عنوان

بدکاری مگنوسلولار در نظر می‌گیرند. از طرفی پخش موسیقی برای کودکان دارای نقص توجه موجب افزایش توجه دیداری و شنیداری آن‌ها در حین پخش موسیقی و حتی بعدازآن می‌شود. در بخش دوم نتایج به‌دست‌آمده نشان داد که بین استرس والدگری مادران کودکان دختر و پسر مبتلابه اختلال یادگیری تفاوت معنی‌داری وجود دارد و استرس والدگری مادران دارای کودک دختر مبتلابه اختلال یادگیری از سطوح بالاتر استرس والدگری در همه مؤلفه‌ها نسبت به مادران دارای کودک پسر برخوردارند.

به‌منظور مقایسه این نتایج با یافته‌های قبلی پژوهشی کاملاً همسان در دست نبود، اما این نتایج با رودریگو و همکاران (۲۰۰۶)، گل‌پرور و بهادری (۱۳۹۳)؛ امامی و کجباف (۱۳۹۳)؛ پناهی (۱۳۹۲)؛ پاداش، فاتحی‌زاده، عابدی و ایزدی‌خواه (۱۳۹۱)؛ ابوالقاسمی (۱۳۹۱)؛ امامی و همکاران (۱۳۹۱) و عابدی و وستانیس (۲۰۱۰) همسو است. مادران کودکان دارای اختلال یادگیری درزمینه‌ی آشفتگی‌های والدینی، تعامل ناکارآمد با فرزندان‌شان و ویژگی کودکان‌شان استرس بیشتری تحمل می‌کنند. واندرویک^۱ و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهشی سطح بالایی از استرس و آشفتگی‌های روان‌شناختی را در والدین کودکان عقب‌مانده ذهنی در مقایسه با والدین کودکان عادی گزارش کردند. در تبیین نتایج می‌توان اشاره کرد که به‌طورکلی استرس والدین به شرایط یا موقعیت‌هایی اشاره دارد که در آن والدین با خواسته‌ها و ملزومات محیطی روبه‌رو می‌شوند که از منابع اجتماعی و شخصی که دارند، فراتر است که یکی از این منابع استرس تولد فرزندی با نیازهای ویژه است. فرزندان که از نظر جسمی یا ذهنی ناتوان هستند، استرس خاصی را بر والدین به‌ویژه بر مادران تحمیل می‌کنند. مهم‌ترین مسائل و مشکلات این والدین عبارت‌اند از: مشکل پذیرش ناتوانی کودک، خستگی ناشی از پرستاری و مراقبت، مسائل مربوط به اوقات فراغت، مشکلات مالی خانواده و مسائل پزشکی و درمان. درمجموع نتایج پژوهش حاضر و پژوهش‌های پیشین بیانگر این هست که استرس والدگری به‌عنوان یکی از پیامدهای دارا بودن کودک با اختلال یادگیری می‌باشد و این استرس در مادران دختران از مادران پسران بیشتر نمود پیدا می‌کند.

با توجه به نتایج پیشنهاد می‌گردد مربیان و آموزگاران باید در کلاس‌های درس تفاوت‌هایی میان سرعت یادگیری، پیشرفت تحصیلی و سقف یادگیری دانش‌آموزان دیده می‌شود که باید به آنها توجه شود و در جهت رفع آن اقدامات لازم انجام گیرد. از خانواده‌ها خواسته شود نسبت به علائم اختلالات یادگیری در فرزندان خود هوشیار باشند.

سپاسگزاری

از کلیه افرادی که در این پژوهش ما را یاری رساندند بی‌نهایت سپاسگزاریم.

منابع

^۱. Van Der Week

۱. امامی، ز. و کجیاف، م. (۱۳۹۳). اثربخشی کیفیت زندگی درمانی بر اضطراب و افسردگی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه. *پژوهش‌های علوم شناختی و رفتاری*، ۴، ۳۸-۳۱.
۲. بیرجندی، محمدرضا (۱۳۷۲). رابطه زبان و تفکر، *مجله رشد معلم*، شماره ۱۵۸.
۳. دلاور، علی. (۱۳۸۰). "احتمالات و آمار کاربردی در روانشناسی و علوم تربیتی (چاپ پنجم)". تهران: رشد. راست خدیو، رقیه. (۱۳۸۷). *مجله تعلیم و تربیت استثنایی*، چگونه توانستم اختلال یادگیری دانش‌آموز موردنظر را ترمیم کنم، شماره مجله ۷۵.
۴. رجب پور عزیزی، زهرا، (۱۳۸۹). *مجله تعلیم و تربیت استثنایی*، درمان اختلالات اضطرابی دوران کودکی، شماره ۹۴.
۵. رنجبر، محمد جواد؛ غلامی، فائزه و نظری، طوبی. (۱۳۹۲). "ارتباط بین سطح استرس والدگری مادر و اضطراب در کودکان دبستانی". ششمین همایش بین‌المللی روانپزشکی کودک و نوجوان تبریز، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز. صص: ۲۶-۲۷.
۶. روشن بین، مهدیه؛ پور اعتماد، حمید رضا و خوشابی، کتابون. (۱۳۸۶). "تأثیر آموزش گروهی فرزند پروری مثبت بر استرس والدگری مادران کودکان ۱۰-۴ ساله مبتلا به اختلال بیش‌فعالی/کمبود توجه". *فصلنامه خانواده‌پژوهشی*، جلد ۱۰، شماره ۳، صص: ۵۷۲-۵۵۶.
۷. فدایی، زهرا، دهقانی، محمد، طهماسبیان، کاوه، و فرهادی، محمود (۱۳۸۸). بررسی روایی، پایایی و ساختار عاملی فرم کوتاه شاخص استرس فرزند پروری در مادران کودکان دارای کودک ۷ تا ۱۲ ساله. *مجله تحقیقات علوم رفتاری*، ۸، ۹۱-۸۱.
۷. قمی، شیخ عباس. (۱۴۱۶ ق). "سفینه البحار". تهران: اسوه.
- کاوه، محمود، عزیزاده، حسین، دلاور، علی، و برجعلی، احمد (۱۳۹۰). تدوین برنامه افزایش تاب‌آوری در برابر استرس و تأثیر آموزش آن بر مؤلفه‌های کیفیت زندگی والدین دارای کودک کم‌توان ذهنی خفیف. *فصلنامه ایرانی کودکان استثنایی*، ۱۱، ۱، ۲، ۱۱۹-۱۴۰.
۸. گل‌پرور، م؛ و بهادری، و. (۱۳۹۳). تأثیر آموزش کیفیت زندگی بر مؤلفه‌های سرمایه‌ی روان‌شناختی دانشجویان دختر. *مطالعات زن و خانواده*، ۲، ۷۱-۶۲.

1. American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*, 5th Edition: DSM-5. 5th edition. Washington, D.C: American Psychiatric Publishing. P: 991.
2. Cooper, C. E., McLanahan, S. S., Meadows, S. O., Brooks-Gunn, J. (2009). Family structure transitions and maternal parenting stress. *J Marriage FAM*, 71 (3): 558-74.
3. Dyson, L. L. (1996). The experiences of families of children with learning disabilities: Parental stress, family functioning, and sibling self-concept. *Journal of learning disabilities*, 29(3), 280-286.

4. Garsia VL, Pereira LD, Fukuda Y. *Selective attention: psi performance in children with learning disabilities*. Braz J Otorrinolaringol. 2007; 73(3):404-11.
5. Hsiao, Y. J. (2018). Parental stress in families of children with disabilities. *Intervention in School and Clinic*, 53(4), 201-205.
6. Kirk S, Gallagher J, Coleman MR, Anastasiow NJ. *Educating Exceptional Children*. Cengage Learning; 2011. pp: 551.
7. Cherry, R.S., Kruger, B. (1983). Selective auditory attention abilities of learning disabled and normal achieving children. *J Learn Disabil.* 16(4)

The Comparison of Mental Image of the Body, Cognitive Emotion Regulation and Coping Styles in Unmarried and Married Women

Abstract

The aim of this study was compare the perception of auditory rhythm and parental stress in boys and girls with learning disabilities (dictation and math). For this purpose, a sample of ۷۰ girls and ۷۰ boys with their mothers was selected through targeted sampling. For data collection, Auditory Auditory Test (WPM) and Parent Stress Questionnaire Abdin (۱۹۸۳) were used. Data were analyzed using independent t-test. The results showed that there was a significant difference between the perceived rhythm of hearing loss in boys and girls with learning disorder, so that the girls had a higher perceived rhythm than rarely than boys. Also, the results showed that there is a significant difference between parent's stress and its components in mothers of both girls and boys, so that mothers with child of girl with learning disorder have higher levels of parental stress in all components than mothers with a boy. In general, there is a two-way relationship between parents' stress and child behavioral problems for mothers and fathers.

Keywords: Perception of auditory rhythm; Parental stress; Children and children with learning disabilities (dictation and math).